

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Project: "Common Vocational Training to Master in the Baltic Sea Region"
(Master BSR)**

LATVIJAS AMATNIECĪBAS KAMERA

PEDAGOĢIJA MEISTARIEM

**MĀCEKĻU PROFESIONĀLĀS VIRZĪBAS
IZPĒTES METODIKA**

Sagatavoja: A. Baldiņš

Rīga, 2017

Metodika “ES UN MANA GRUPA”

Mērķis: Noskaidrot mācekļu neformālo savstarpējo attiecību bāzi.

Norise: Mācekļiem tiek piedāvāts saraksts ar 21 cilvēka īpašību. Viņiem no šī saraksta ir jāizvēlas piecas īpašības, kuras viņiem šķiet pašas būtiskākās kā apmācību grupas loceklim, atzīmējot tās izsniegtajā anketā.

ANKETA

Čaklums
Principialitāte
Humora izjūta
Kārtīgums
Godīgums
Izpildīgums
Tikumīgs
Organizētība
Atsaucība
Pretimnākošs
Lietišķums
Kautrīgums
Draudzīgums
Savaldīgums
Taisnīgums
Sabiedriskums
Aktivitāte
Atklātums
Neatmaidīgs
Pievilcīgs
Patiess

Rezultātu apstrāde: Pedagoģs izveido tabulu ar mācekļu vārdiem un viņu izvēlēm, piemēram:

N. p.k	Vārds, uzvārds	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Aina A.	x		x						x									x	x		
2	Baiba B.	x					x			x					x	x						
3.	...																					
	Kopā:																					

Pedagoģs saskaita katras izvēles summas, tās apkopo šajā matricē:

Lietišķās īpašības	1=	4=	6=	8=	11=	17=	19=
Morālās īpašības	2=	5=	7=	12=	13=	15=	21=
Emocionālās īpašības	3=	9=	10=	14=	16=	18=	20=

Šajā matricē var redzēt, cik un kuri mācekļi savas attiecības ar pārējiem grupas biedriem veido uz lietišķo, emocionālo vai morālo īpašību bāzes. Saskaitot izvēles pēc attiecīgo īpašību grupām, var noteikt dominējošo virzību klasē kopumā un plānot tālāko audzinātāja darbību.

Metodika “PROFESIONĀLĀ VIRZĪBA”

(Adaptēts no: Фридман Л.М.,Пушкина Т.А., Каппунович И.Я. Изучение личности учащегося и ученических коллективов.- М., 1988, с.128-130.)

Mērķis: noskaidrot mācekļu pašvērtējumā viņu interesi par dažādām profesijām.

Norise:

Pedagogs uzdod mācekļiem izveidot tabulu, kurā ir piecas horizontālas un piecas vertikālas ailes, lai izveidotos palielas rūtiņas, kurās varētu ierakstīt vārdu.

Katrā rūtiņā māceklis ieraksta tikai vienu no pedagoga tabulā dotajām profesijām, to, kurai dod priekšroku. Obligāti jāizvēlas viena no minētajām.

Pārdevējs Jaunāko klašu skolotājs	Atslēdznieks Elektroniķis	Dārznieks Zootehniķis	Rasētājs Datortālis	Krāsotājs Gravieris
Autoatslēdznieks Virpotājs	Veterinārārsts Kinologs	Plānotājs Radists	Arhitekts Fotogrāfs	Vecāko klašu skolotājs Auklīte
Ģeologs Meliorators	Ekonomists Programmētājs	Aktieris Juvēliers	Bērnudārza audzinātāja Oficiants	Tehnologs Šuvēja
Korektors Skaitļošanas tehnikas operators	Mākslinieks Muzikants	Tehnikuma pasniedzējs Administrators	Šoferis Elektroiekārtu atslēdznieks	Agronoms Biologs
Stikla pūtējs Modelētājs	Augstskolas pasniedzējs Ārsts	Inženieris celtnieks Elektromontieris	Mežsargs Biškapis	Telegrāfists Rokas burtlicis

Katrā rūtiņā ierakstītajai profesijai piešķir balles no 1 līdz 5. Augstāko vērtējumu saņem tā profesija, kura ir vissimpātiskākā starp piecām, zemāko – visneinteresantākā. Vērtējumus saliek pa rindiņām, pa stabiņiem, līdz ar to katra profesija saņem divus vērtējumus. Vērtējumu lielums vienā rūtiņā var nesakrist.

Rezultātu apkopojums

Pēc šifru atslēgas saskaita iegūtās balles un nosaka pievilcīgāko profesiju kopu.

Atslēga

C	T	D	Z	M
T	D	Z	M	C
D	Z	M	C	T
Z	M	C	T	D
M	C	T	D	Z

C – orientācija uz profesijām, kas saistīta ar cilvēkiem;

T - orientācija uz profesijām, kas saistīta ar tehniku;

D - orientācija uz profesijām, kas saistīta ar dabu;

Z - orientācija uz profesijām, kas saistīta ar zīmēm, zīmju sistēmām;

M - orientācija uz profesijām, kas saistīta ar mākslu.

Metodika “ES DODU PRIEKŠROKU”

(Adaptēts no: Климов Е.А. Как выбрать профессию.-М., 1984., с.145.-147.)

Mērķis: noskaidrot mācekļu interesi par profesijām.

Norise:

Mācekļiem izsniedz baltu papīra lapu, uz kuras jāuzraksta izvēlētās atbildes.

Pedagogs saka:

“Pieņemsim, ka pēc attiecīgas apmācības, Jūs spēsiet veikt jebkuru darbu. Ja jums būtu no diviem darbības veidiem jāizvēlas viens, kuram jūs dotu priekšroku?”

Šīs atbildes Nr. jāuzraksta uz papīra lapas. Noteikti jāizvēlas viena no darbībām, kas minēta pārī, piemēram, 1A vai 1B.

ANKETA

A

B

1. Kopt dzīvniekus.	1. Apkalpot mašīnas.
2. Palīdzēt slimiem cilvēkiem, tos ārstēt.	2. Veidot shēmas, tabulas, datorprogrammas
3. Sekot grāmatu ilustrāciju, plakātu utt. kvalitātei	3. Sekot augu attīstībai.
4. Apstrādāt koku, metālu, audumu.	4. Pārdot, ieteikt preces pircējam.
5. Apspriet populārzinātniskas grāmatas, rakstus.	5. Apspriet izstādes, koncertus.
6. Audzēt mājlopus.	6. Palīdzēt jaunākiem skolēniem mācībās
7. Kopēt zīmējumus, uzskatot mūzikas instrumentus.	7. Vadīt kravas mašīnu vai Ceļamkrānu.
8. Vadīt ekskursijas.	8. Noformēt vitrīnas, izstādes.
9. Remontēt lietas vai telpas.	9. Meklēt kļūdas tekstos, tabulās.
10. Ārstēt dzīvniekus.	10. Veikt aprēķinus, skaitīt.
11. Veidot jaunas augu šķirnes. ražojumus.	11. Radīt jaunus rūpnieciskus
12. Izšķirt strīdus starp cilvēkiem, rasējumus. viņus pārliecināt, apbalvot vai sodīt.	12. Precizēt, pārbaudīt tabulas,
13. Vadīt mākslinieciskās pašdarbības pulciņu.	13. Strādāt ar mikroskopu.
14. Apkalpot vai uzstādīt medicīnisko aparāturu.	14. Sniegt medicīnisko palīdzību.
15. Sastādīt precīzus parādību aprakstus. notikumus.	15. Mākslinieciski attēlot
16. Veikt laboratorijas analīzes slimnīcā. viņiem.	16. Ārstēt cilvēkus, runāt ar
17. Krāsot vai apgleznot sienas.	17. Veikt ēku montāžas darbus.
18. Organizēt kultūras pasākumus koncertos jaunākiem skolēniem	18. Tēlot uz skatuves, piedalīties
19. Izgatavot detaļas pēc rasējumiem	19. Nodarboties ar rasēšanu.
20. Cīnīties ar augu slimībām un meža kaitēkļiem.	20. Rakstīt datorā.

Rezultātu apkopošana.

Iegūtos rezultātus apkopo tabulā:

D	T	C	Z	M
1A	1B	2A	2B	3A
3B	4A	4B	5A	5B
6A		6B		7A
	7B	8A		8B
	9A		9B	
10A			10B	
11A	11B	12A	12B	13A
13B	14A	14B	15A	15B
16A		16B		17A
	17B	18A		18B
	19A		19B	
20A			20B	

Metodika "PROFESIJU PIEVILCĪBA"

(Adaptēts no: Мижериков В.А., Ермоленко М.Н. Введение в педагогическую профессию.- М., 1999., с. 259-265.)

Mērķis: noskaidrot audzēkņu profesionālo virzību.

Norise:

Mācekļiem izsniedz Jautājumu lapu un Atslēgas lapu, kurā jāieraksta jautājuma atbildes vērtējums katram jautājumam:

Ja atbilde ir:

Jā, ļoti, tad attiecīgajā rūtiņā māceklis atzīmē "++";

Jā – "+";

Nezinu – "0";

Nē – "-";

Pavisam un galīgi nē – "--".

APGALVOJUMU LAPA

Vai jūs viegli bez iekšēja sasprindzinājuma kontaktējaties ar nepazīstamiem, svešiem cilvēkiem?

Vai jūs labprāt un ilgstoši spējat kaut ko meistarot (šūt, labot, montēt utt.)?

Vai jūs cenšaties savu apkārti padarīt mājīgāku un skaistāku?

Vai jūs labprāt un sistemātiski rūpējaties par augiem vai dzīvniekiem?

Vai jūs labprāt un ilgstoši varat nodarboties ar skaitīšanu, rēķināšanu, rasēšanu?

Vai jūs labprāt pavadāt laiku ar vienaudžiem vai jaunākiem par sevi, kad viņus vajag izklaidēt, nodarbināt vai palīdzēt viņiem?

Vai Jūsu vaļasprieks, ko veicat no mācībām brīvajā laikā interesē jūsu draugus un pieaugušos?

Vai jūs aktīvi piedalāties mākslinieciskajā pašdarbībā, vai arī ļoti gribētu tajā piedalīties?

Vai jūs labprāt lasāt literatūru par ģeogrāfiskiem atklājumiem?

Vai rakstu darbos jūs kļūdaties reti?

Vai jūs viegli novēršat domstarpības starp jaunākiem par sevi?

Vai jūs labprāt lasāt par dažādu mehānismu, mašīnu, tehnikas uzbūvi?

Vai pieaugušie uzskata, ka jums ir dotības kādā no mākslas veidiem?

Vai jūs labprāt skatāties TV raidījumus un lasāt grāmatas par augiem un dzīvniekiem?

Vai jūs labprāt un ilgstoši spējat minēt krustvārdu mīklas un rēķināt grūtus uzdevumus?

Vai jums bieži gadās palīdzēt pat nepazīstamiem cilvēkiem?

Vai pieaugušie uzskata, ka jums ir spējas darbā ar tehniku?

Vai jūsu mākslinieciskās darbības rezultātus atzīst pat jums nepazīstami cilvēki?

Vai pieaugušie uzskata, ka jums ir dotības darbā, kas saistīts ar augiem un dzīvniekiem?

Vai jums izdodas citiem saprotamā veidā rakstiski izteikt savas domas?

Vai jūs reti strīdaties?

Vai sveši cilvēki atzinīgi vērtē jūsu tehniskās jaunrades rezultātus?

Vai jūs ilgstoši, nenogurstot varat nodarboties ar mūziku, zīmēšanu, aplicēšanu?

Vai jūs kolekcionējat retus akmeņus, minerālus?

- Vai jūs apgūstat svešvalodas bez īpašām grūtībām?
 Vai jums parasti izdodas pārliecināt vienaudžus vai jaunākus par sevi par vienas vai otras darbības mērķtiecību?
 Vai jums sagādā prieku prasme darboties ar tehniku, mehānismiem, iekārtām?
 Vai jūs cenšaties izprast mākslinieku meistarības noslēpumus?
 Vai jums patīk novērot dzīvnieku un augu attīstību?
 Vai jums būtu grūti iemācīties programmēšanu?

Atslēga

<i>C</i>	<i>T</i>	<i>M</i>	<i>D</i>	<i>Z</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>
<i>16</i>	<i>17</i>	<i>18</i>	<i>19</i>	<i>20</i>
<i>21</i>	<i>22</i>	<i>23</i>	<i>24</i>	<i>25</i>
<i>26</i>	<i>27</i>	<i>28</i>	<i>29</i>	<i>30</i>

Rezultātu apstrāde.

Katrā stabiņā saskaita krustiņu “+” summu. Lielākā summa norāda uz mācekļa profesionālās virzības tendenci.